

482. 1.

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet houdende naturalisatie van *Arnold Birken* en 20 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Le Hohwald, den 1 Augustus 1936.

WILHELMINA.

482. 2.

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Arnold Birken* en 20 anderen, die aan Ons het verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging — wat betreft den in artikel 2 genoemde voor zooveel doenlijk — van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268), op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij paragraaf 5 der wet van 29 November 1935 (*Staatsblad* n°. 685);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Arnold Birken*, geboren te *Richterich* (Pruisen), den 26 April 1891, kellner, wonende te *Tilburg*, provincie Noord-brabant;

- 2°. *Franz Burda*, geboren te *Mladotice* (Tsjecho Slowakije) den 4 October 1899, winkelier in koloniale waren, wonende te *Ubach over Worms*, provincie Limburg;
- 3°. *Anna Ida Diehl*, geboren te *Dreis-Tiefenbach* (Pruisen) den 18 December 1910, hoofdonderwijzeres, wonende te *Valkenburg*, provincie Limburg;
- 4°. *Willem Joseph Frohn*, geboren te *Kerkrade* (Limburg) den 9 Maart 1904, mijnwerker, wonende te *Kerkrade*, provincie Limburg;
- 5°. *Siegfried Theodor Anton Goetze*, geboren te *Lichterfelde* (Pruisen) den 17 Maart 1871, leeraar, wonende te *Utrecht*, provincie Utrecht;
- 6°. *Johannes Hijlkema*, geboren te *Nieuwer-Amstel* (Noord-holland) den 16 November 1880, directeur van de N. V. „Stadion Feyenoord”, wonende te *Rotterdam*, provincie Zuidholland;
- 7°. *Wilhelmina Johanna Maria Klebe*, geboren te *Amsterdam* (Noordholland) den 28 September 1904, verpleegster, wonende te *Santpoort*, gemeente *Bloemendaal*, provincie Noordholland;
- 8°. *Herbert Kluinhaar*, geboren te *Verberg* (Pruisen) den 27 Maart 1902, arbeider, wonende te *Krefeld-Verberg*;
- 9°. *Wladimir Laskin*, geboren te *Kief* (Rusland) den 9/21 November 1897, musicus, wonende te *Bandoeng* (Nederlandsch Indië);
- 10°. *Anna Maria Auguste Maijer*, geboren te *Rotterdam*, (Zuid-holland) den 25 April 1904, verpleegster, wonende te *Leiden*, provincie Zuidholland;
- 11°. *Marcus Moses Nathansohn*, geboren te *Staremiasto* (Polen) den 17 October 1893, koopman in diamant, wonende te *Amsterdam*, provincie Noordholland;
- 12°. *Anna Maria Katharina Neuhaus*, geboren te *Küntrop*, gemeente *Affeln* (Pruisen) den 22 October 1892, onderwijzeres, wonende te *Brielle*, provincie Zuidholland;
- 13°. *Mabel Emily Olver*, geboren te *Stoke Newington*, *Middlesex*, (Engeland) den 11 April 1886, leerares, wonende te *Nijmegen*, provincie Gelderland;
- 14°. *Johann Heinrich Pesch*, geboren te *Dusseldorp* (Pruisen) den 18 November 1892, verwarmingsinstallateur, wonende te *Haelen*, provincie Limburg;
- 15°. *Gerhard Johann Rademaker*, geboren te *Bocholt* (Pruisen) den 4 Februari 1903, arbeider, wonende te *Bocholt* (Pruisen);
- 16°. *Franz Fritz Christian Randel*, geboren te *Hamburg* (Duitschland) den 9 Maart 1895, hoofdbeheerder van een invoer- en tokobedrijf, wonende te *Batavia* (Nederlandsch Indië);
- 17°. *Peter Gerhard Voss*, geboren te *Frasselt*, gemeente *Cranenburg* (Pruisen) den 16 Juli 1891, landbouwer, wonende te *Groesbeek*, provincie Gelderland;
- 18°. *Samuel Wagenaar*, geboren te *Antwerpen* (België) den 27 October 1900, diamantbewerker, wonende te *Antwerpen* (België);
- 19°. *Gerhard Wewers*, geboren te *Nichtem*, gemeente *Südlohn* (Pruisen) den 21 Juli 1903, meubelmaker, wonende te *Wennewick* bij *Vreden* (Pruisen).

Artikel 2.

Met afwijking van het bepaalde bij artikel 3, vierde lid, onder 3°, der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268), op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij paragraaf 5 der wet van 29 November 1935 (*Staatsblad* n°. 685), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan *Jozephus Leonardus Eduard Heemann*, geboren te *Kampen* (Overijssel) den 30 Januari 1897, bedrijfsleider, wonende te *Voorburg*, provincie Zuidholland.

Artikel 3.

Met uitbreiding van het bepaalde bij artikel 6 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268), op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij paragraaf 5 der wet van 29 November 1935 (*Staatsblad* n°. 685), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan *Saul Nathonsohn*, geboren te *Antwerpen (België)* den 10 Augustus 1914, student, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*.

Artikel 4.

Met afwijking van het bepaalde bij artikel 6 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268), op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij paragraaf 5 der wet van 29 November 1935 (*Staatsblad* n°. 685), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander onthouden aan *Charles Donald Hijlkema*, geboren te *Rijswijk (Zuidholland)* den 8 December 1916, wonende te *Cheadle (Engeland)*.

Artikel 5.

Deze wet treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Justitie,

482. 3.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van **ARNOLD BIRKEN** en 20 anderen moge de ondergeteekende het volgende aanteekenen.

Vier van de een en twintig voorgedragen (artikel 1 onder 8°, 15°, 18° en 19°) zijn oud-Nederlanders, die ingevolge artikel 7, lid 1, sub 5°, van de wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij § 5 der wet van 29 November 1935 (*Staatsblad* n°. 685), hun Nederlanderschap hebben verloren door tien achtereenvolgende jaren woonplaats te hebben gehad buiten het Rijk en zijne koloniën of bezittingen. Zij hadden, door gebruik te maken van den daartoe bij evengenoemd artikel 7 aangewezen weg, verlies van het Nederlanderschap kunnen voorkomen. Ofschoon zij dit middel niet hebben aangewend, stellen zij blijkbaar op het bezit van de Nederlandsche nationaliteit prijs. Waar zij van goed gedrag en niet armlastig zijn, bestaat er alle aanleiding hen door middel van naturalisatie in de gelegenheid te stellen hun door langdurige afwezigheid toelorgegane staat van Nederlander terug te krijgen.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 1°, is geboren te *Richterich (Pruisen)* uit een vader van *Duitsche* en eene moeder van *Nederlandsche* herkomst. Sinds 1924 is hij onafgebroken in *Nederland* woonachtig, na ook te voren reeds hier gewoond te hebben. Reeds in 1905 was hij met zijne ouders herwaarts gekomen. Hij heeft eene *Nederlandsche* opvoeding

¹⁾ Zijn, met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken, nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

genoten en is gehuwd met eene vóór het huwelijk *Nederlandsche* vrouw. Ook met het oog op zijne beide in *Nederland* geboren kinderen wordt het *Nederlanderschap* door hem begeerd. Als kellner voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

De in artikel 1 onder 2°, genoemde verzoeker is van *Tsjecho-Slowaaksche* herkomst. Reeds in 1908 kwam hij met zijne ouders voorgoed naar *Nederland*. Hij is gehuwd met eene vóór het huwelijk *Nederlandsche* vrouw. Zijne beide kinderen zijn in *Nederland* geboren. Hij gevoelt zich hier ingeburgerd. Hij drijft een winkel in koloniale waren, welke hem een bestaan oplevert.

De in artikel 1 onder 3°, genoemde verzoekster is geboortig uit *Dreis-Tiefenbach (Pruisen)*. In 1922 kwam zij voorgoed naar *Nederland*, waar zij bij het onderwijs werkzaam is. Zij gevoelt zich *Nederlandsche*.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 4°, is hier te lande geboren uit een vader van *Duitsche* en eene moeder van *Nederlandsche* herkomst. Vanaf zijne geboorte heeft hij onafgebroken in *Nederland* gewoond. Hij is gehuwd met eene vóór het huwelijk *Nederlandsche* vrouw. Twee zijner broeders hebben in het *Nederlandsche* leger gediend. Een broeder is bereids tot *Nederlander* genaturaliseerd. Drie van zijne zusters hebben de *Nederlandsche* nationaliteit door huwelijk verkregen. Hij gevoelt zich *Nederlander*. Als mijnwerker voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

De in artikel 1 onder 5°, genoemde verzoeker is geboortig uit *Lichterfelde (Pruisen)*. Hij is sinds 1896 in *Nederland* gevestigd, waar hij als leeraar in de *Duitsche* taal bij het middelbaar onderwijs werkzaam is. Hij is gehuwd met eene vóór het huwelijk *Nederlandsche* vrouw. Ook met het oog op zijne kinderen wordt het *Nederlanderschap* door hem begeerd.

De in artikel 1 onder 6°, genoemde, *Nederlander* van geboorte, heeft het *Nederlanderschap* verloren door naturalisatie tot *Britsch* onderdaan. Sinds Januari 1936 is hij weder in *Nederland* gevestigd, waar hij benoemd is tot directeur van de *N. V. „Stadion Feyenoord“*.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 7°, is hier te lande geboren. Eenige jaren heeft zij met hare ouders in *Duitschland* gewoond, doch sinds 1913 is zij weder onafgebroken in *Nederland* gevestigd. Zij heeft eene *Nederlandsche* opvoeding genoten en gevoelt zich *Nederlandsche*. Als verpleegster voorziet zij in haar onderhoud.

De in artikel 1 onder 9°, genoemde verzoeker is van *Russische* herkomst. Sinds 1928 is hij in *Nederlandsch-Indië* gevestigd, waar hij voornemens is te blijven. Als musicus heeft hij een bestaan.

De in artikel 1 onder 10° genoemde verzoekster is in *Nederland* geboren, waar zij steeds gewoond heeft. Zij heeft eene *Nederlandsche* opvoeding genoten en gevoelt zich *Nederlandsche*. Als verpleegster voorziet zij in haar onderhoud.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 11°, is van *Poolsch-Galicische* herkomst. Hij is sinds 1914 hier te lande gevestigd en gevoelt zich *Nederlander*. Als koopman in diamant voorziet hij in het onderhoud van zich en de zijnen. Zijn oudste zoon studeert in de economie aan de gemeente-universiteit te *Amsterdam*. Ook met het oog op zijne kinderen wordt het *Nederlanderschap* door hem op prijs gesteld.

De in artikel 1 onder 12°, genoemde verzoekster is geboortig uit *Küntrop, gemeente Affeln (Pruisen)*. Zij is sinds 1918 in *Nederland* woonachtig en is er bij het onderwijs werkzaam. Zij gevoelt zich *Nederlandsche*.

De in artikel 1 onder 13°, genoemde verzoekster is van *Britsche* nationaliteit. Zij is sinds 1909 in *Nederland* gevestigd, waar zij als leerares in de *Engelsche* taal bij het middelbaar onderwijs werkzaam is.

De in artikel 1 onder 14°, genoemde, afkomstig uit *Dusseldorp*, is sinds 1922 duurzaam hier te lande gevestigd, na ook te voren reeds eenigen tijd hier gewoond te hebben. Hij is gehuwd met eene vóór het huwelijk *Nederlandsche* vrouw. Zijne kinderen zijn in *Nederland* geboren en genieten eene *Nederlandsche* opvoeding. Hij drijft eene zaak (verwarmingsinstallatie), welke hem een bestaan oplevert.